ACELE ve GÜNLÜBÜR

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B100THG0100009
KONU : Yazılı soru önergesi

28.07.04 • 12799

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 08.07.2004 tarih ve KAN.KAR.MD. A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3103-6378/20775 sayılı yazınız

Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR tarafından organ nakli konusunda yürütülen çalışmalara ilişkin verilen ve Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip kılınan yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER:
Ek-1 : Önerge Cevabı (2 sayfa)

3103

Iğdır Milletvekili Sayın Prof. Dr. Dursun AKDEMİR tarafından verilen "Organ nakli konusunda yürütülen çalışmalara dair" yazılı soru önergesinin cevabıdır:

"SORU 1- Türkiye'de organ nakli konusunda AB normlarına ulaşma çabaları var mıdır? Varsa, hangi aşamadadır? Hastanelerde organ nakli için bekleyen kaç hasta bulunmaktadır? 2003 yılında yurtdışına giden hasta sayısı ne kadardır?"

CEVAP 1- Organ ve doku nakli hizmetlerinde en önemli husus, organ ve doku bağışının teminidir. Ülkemizde yeterli sayıda Organ Nakli Merkezi ve bu konuda deneyimli bilim adamları olduğu halde, nakil sayıları yetersiz kalmaktadır. Milyon nüfus başına düşen kadavra donör sayısı Avrupa Birliği ülkelerinde 15'lerde iken, ülkemizde bu oran milyonda 0.7 civarındadır. Bu oranın artırılması için öncelikle halkımızda organ bağışı bilincinin oluşması gerekmektedir. Bakanlığımız bu konudaki çalışmalarını Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ve çeşitli medya kuruluşları gibi diğer kurumlarla işbirliği içerisinde yürütmekte ve yeni bir aktivasyon programı için çalışmalar sürmektedir.

Yıllara göre kadavra donör sayısı ve yapılan nakiller tabloda görülmektedir.

Yıllar	Kadavra Donör	Böbrek	Karaciğer	Kalp	Kalp kapağı	Kornea	Kemik İliği	Pankreas
2000	46	368	59	11	7	913	293	-
2001	89	491	108	27	25	1267	374	-
2002	102	550	159	20	15	1538	443	-
2003	105	605	174	23	24	1807	498	9

Bakanlığımız tarafından yürürlükteki mevzuatın eksik kalan ya da aksayan yönlerini düzeltmek ve ülkemiz tarafından da imza konulan Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi ve yine, İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesine Ek İnsan Menşeli Organ ve Doku Nakline İlişkin Protokol'e uyumunun sağlanması amacıyla 2238 Sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmış olup, çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Kanun Tasarısı Başbakanlığa sunulacaktır.

2003 yılında 3 kişi kemik iliği , 1 kişi karaciğer ve 1 kişi de akciğer nakli olmak üzere, toplam 5 hasta organ nakli olmak için yurtdışına gitmiştir. Buna ilaveten, daha önce yurtdışında organ nakli olup, 2003 yılı içinde kontrol amacıyla yurtdışına giden hasta sayısı 2'dir.

2003 yıl sonu itibarı ile organ ve doku nakli olmak için bekleyen hasta sayıları aşağıda verilmiştir:

Organ-Doku	Bekleyen Hasta Sayısı
Böbrek	6501
Karaciğer	351
Kalp	191
Kalp Kapağı	64
Akciğer	1
Kalp-Akciğer	23
Pankreas	65
Kornea	3635
Kemik İliği	277

"SORU 2- Son iki yıl içerisinde kronik böbrek yetmezliği teşhisi konan hasta sayısı ne kadardır? Türkiye genelinde geçmiş yıllara göre son iki yılda bir artış var mıdır? Varsa, geçmiş yıllara oranla ne kadardır? Bir seanslık tedavi ücreti ne kadardır?"

CEVAP 2- Yıllara göre Kronik Böbrek Yetmezliği nedeniyle tedavi görmekte olan hasta sayıları ve bir önceki yıla göre hasta sayısında artış oranları şöyledir:

Yıllar	Hasta Sayısı	Bir Önceki Yıla Göre Vaka Sayısındaki Artış Oranı (%)
1997	11603	17.74
1998	13476	16.14
1999	16412	21.79
2000	19609	19.48
2001	23263	18.63
2002	26393	13.45
2003	30562	15.75

2004 yılı Bütçe Uygulama Talimatı gereği hemodiyaliz seans ücreti 124.600.000 TL'sıdır.

"SORU 3- Her gün birçok vatandaşımızın hayatını kaybetmesine, binlercesinin de diyaliz makinelerini bağlı olarak yaşamalarına neden olan böbrek hastalığının önlenmesi, korunma yolları ve insanların bu hastalıktan tek kurtuluş yolu olan böbrek nakli için büyük çaplı bir organ bağışı ve bilinçlendirme kampanyası yapmayı düşünüyor musunuz?"

CEVAP 3- Bakanlığımızın organ bağışının artırılması, halkımıza konunun öneminin duyurulması ve sürdürülebilir organ bağışı bilincinin geliştirilmesi amacıyla yaptığı çalışmalar aralıksız olarak devam etmektedir. Bu kapsamda yeni bir aktivasyon programı ve Organ Bağış Kampanyası çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca, organ ve doku nakli ile diyaliz hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan sorunların saptanması ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 75 ilden toplam 420 kurumdan 1427 sağlık personelinin katıldığı bir anket çalışması yapılmıştır. Ankette tesbit edilen en önemli sorunun eğitim yetersizliği olması üzerine sağlık personeline yönelik Organ ve Doku Nakli Eğitimi El Kitapçığı'nın hazırlanması için çalışmalara başlanmıştır. Kitapçık basımını takiben sağlık kurumlarında eğitim faaliyetlerine hız verilecektir. Halk eğitimi için de söz konusu kitapçık temel alınarak farklı dökümanlar hazırlanacaktır.

"SORU 4- Organ nakli konusunda, hastaların doku ve organ tespiti ile uyuşma bilgileri hakkında ilgili tüm hastaneler arasında tam bir işbirliği ve bilgi ağı mevcut mudur? Yoksa, bu önemli konuda ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?"

CEVAP 4- Organ nakli çalışmalarının verimliliğini arttırmak, adaletli organ ve doku dağıtımını sağlamak amacıyla, tüm üniversitelerin, kamu ve özel sağlık kuruluşlarının katılımıyla Sağlık Bakanlığının koordinasyonunda ve denetiminde Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi kurulmuştur. Bu sistemin amacı ülke genelinde organ ve doku nakli hizmetleri alanında çalışan kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonu sağlamak, kısıtlı imkanlarla temin edilebilen bağış organ ve dokuları, bilimsel kurallara ve tıbbi etik anlayışına uygun olarak, adaletli bir dağıtımla, en uygun hastalara, en kısa süre içerisinde naklini sağlamaktır.

Ulusal Koordinasyon Sisteminin yürütülmesi amacıyla Bakanlığımız Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olmak üzere Ankara'da Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Merkezi (UKM) ile, Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Adana ve Kayseri İllerinde Bölge Koordinasyon Merkezleri kurulmuştur. Ülke genelinde her hangi bir hastanede organ bağışı gerçekleştiğinde hastanede görevli organ nakli koordinatörleri Ulusal Koordinasyon Merkezine bildirmektedir. Bu merkez, organ nakli merkezleri ile işbirliği ve koordinasyon içerisinde, donörün (verici) organ ve dokularının ülke genelinde nakil beklemekte olan hastalardan aciliyet ve organ uyumu kriterlerine göre en uygun hastanın bulunduğu Organ Nakli Merkezine gönderilmesini sağlamaktadır.

Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi içerisinde henüz tüm merkezleri birbirine bağlayan bir bilgi ağı henüz mevcut olmamakla birlikte, ulusal düzeyde organ bekleyen hastalara ait veri tabanı oluşturmak amacıyla bir bilgisayar ağının kurulması ve Ulusal Doku Bilgi Bankasının reorganizasyonu için Bilim Kurulları ile Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Kurulunda karar alınmış ve altyapının hazırlanması ve sistemin hayata geçirilmesi için çalışmalara başlanmıştır. Söz konusu sistemin birkaç ay içerisinde kurularak faaliyete geçirilmesi planlanmıştır.